

**O‘zbekiston Respublikasi yangi Konstitutsiyasi taraqqiyot omili.
Новая Конституция Республики Узбекистан–фактор развития.
The new Constitution of the Republic of Uzbekistan is a factor of
development**

Jamoat xavfsizligi universiteti magistratura fakulteti tinglovchisi

Bozorov G‘iyosjon Abdug‘ani o‘g‘li

giyosjon2705@gmail.com

Anotatsiya: *Mazkur maqolada O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining fuqarolar huquqlari va erkinliklarini himoya qilishga oid yangi kafolatlar haqida so‘z yuritilgan.*

Kalit so‘zlar: *Konstitutsiya, referendum, parlament, inson huquqlari, saylov tizimi.*

Аннотация: *В данной статье говорится о новых гарантиях Конституции Республики Узбекистан относительно защиты прав и свобод граждан.*

Ключевые слова: *Конституция, референдум, парламент, права человека, избирательная система.*

Abstract: *This article talks about the new guarantees of the Constitution of the Republic of Uzbekistan regarding the protection of the rights and freedoms of citizens.*

Key words: *Constitution, referendum, parliament, human rights, electoral system.*

O‘zbekiston Respublikasi yangi Konstitutsiyasi 2023-yil 8-dekabrda referendum orqali qabul qilindi va bu hujjat mamlakat tarixidagi eng muhim huquqiy yutuqlardan biridir. Ushbu Konstitutsiya, o‘zgarish va yangilanishning yangi bosqichini boshlab beradi, mamlakatning huquqiy va demokratik tizimini yanada mustahkamlashga, jamiyatda adolat va barqarorlikni ta’minlashga xizmat

qiladi. Yangilangan Konstitutsiya nafaqat davlatning asosiy huquqiy hujjati bo‘lib, balki uning taraqqiyotida mustahkam poydevor vazifasini o‘taydi. Ushbu maqolada O‘zbekiston Respublikasi yangi Konstitutsiyasining taraqqiyot omili sifatida roli tahlil qilinadi va uning jamiyat, siyosat, iqtisodiyot va huquq tizimiga qanday ta'sir ko‘rsatishi ko‘rib chiqiladi.

Yangi Konstitutsiya, avvalo, O‘zbekiston Respublikasining demokratik rivojlanishiga katta turtki beradi. Konstitutsiya yangi tahrirda jamiyatning huquqiy va ijtimoiy barqarorligini ta‘minlashga qaratilgan bir qator muhim o‘zgarishlarni o‘z ichiga oladi. O‘zbekistonning yangi Konstitutsiyasi, mamlakatda demokratik qadriyatlarni mustahkamlash, inson huquqlari va erkinliklarini ta‘minlash, shaffof va ishonchli saylov tizimini yaratish kabi masalalar ustuvorligini ta‘kidlaydi.

O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining yangilanishi, birinchi navbatda, parlament tizimining mustahkamlashiga, qonun chiqaruvchi va ijro etuvchi hokimiyatlarning alohida va mustaqil bo‘lishiga olib keldi. Konstitutsiyaga kiritilgan o‘zgarishlar davlat boshqaruvi tizimini demokratlashtirish va fuqarolarning davlat ishlari bilan bevosita ishtirok etishini ta‘minlashga qaratilgan. Yangi tahrirdagi Konstitutsiya prezidentning vakolatlarini aniqlab, shu bilan birga, parlamentning nazorat funksiyasini kuchaytirishga imkon beradi. Bu esa davlatning boshqaruv tizimining demokratik islohotlarga muvofiqligini ta‘minlashga xizmat qiladi.

Yangi Konstitutsiya O‘zbekistonning ijtimoiy va siyosiy taraqqiyotining asosiy poydevori bo‘lib, inson huquqlari va erkinliklarini himoya qilishga alohida e‘tibor qaratadi. Inson huquqlari va erkinliklarini ta‘minlash, huquqiy davlatning yuksak namunasini yaratishga xizmat qiladi. Konstitutsiyada keltirilgan asosiy tamoyillar fuqarolarning jamiyatdagi o‘rni va davlat bilan munosabatlarini tartibga soladi.

Konstitutsiyaning yangi tahririda fuqarolarning huquqlari va erkinliklarini himoya qilishga oid yangi kafolatlar kiritildi. Masalan, ta‘lim, sog‘liqni saqlash, ijtimoiy himoya, ekologiya va atrof-muhitni himoya qilish kabi masalalarda

fuqarolarning huquqlari mustahkamlangan. Yangi Konstitutsiya davlatning fuqarolarga nisbatan majburiyatlarini yanada aniqlashtirib, ularning ijtimoiy himoyasini ta'minlashga qaratilgan me'yorlarni belgilaydi. Shuningdek, davlatni xalqaro inson huquqlari hujjatlari va me'yorlariga muvofiq ish olib borish va fuqarolarning huquqlarini himoya qilishga undaydi.

O'zbekiston yangi Konstitutsiyasi iqtisodiy taraqqiyot uchun muhim huquqiy asos yaratadi. Konstitutsiyada iqtisodiy erkinlik, xususiy mulkni himoya qilish, tadbirkorlikni rivojlantirish va davlat tomonidan shaffof iqtisodiy siyosatni olib borish kabi tamoyillar o'z ifodasini topgan. Shu bilan birga, davlat va xususiy sektor o'rtasidagi hamkorlik, iqtisodiy islohotlar va barqaror o'sish uchun zarur bo'lgan me'yorlar kiritilgan.

Konstitutsiya, ayniqsa, iqtisodiy rivojlanishni ta'minlash, investitsiyalarni jalb etish va iqtisodiyotni liberallashtirish uchun zarur bo'lgan huquqiy sharoitlarni yaratdi. Yangi Konstitutsiyada davlat iqtisodiyotda faqat zaruriy tahrirlar kiritish va ijtimoiy xizmati ko'rsatish bilan cheklanadi. Bunda xususiy sektor va tadbirkorlik faoliyatini rivojlantirishga keng yo'l ochilgan. Xususiy mulkni himoya qilish, adolatli soliq siyosati va resurslarni samarali taqsimlash iqtisodiy islohotlarning asosiy tamoyillaridan hisoblanadi.

Konstitutsiya sud tizimi va huquqni muhofaza qilish sohasidagi islohotlarni amalga oshirishda ham muhim rol o'ynaydi. Yangi tahrirdagi Konstitutsiyada sudlarning mustaqilligi, adolatli va shaffof sudlovni ta'minlashga qaratilgan chora-tadbirlar ko'zda tutilgan. Bu esa mamlakatda qonun ustuvorligini ta'minlashga, fuqarolarni adolatli sudlovdan foydalanishga imkon yaratadi.

Yangi Konstitutsiya sud tizimining mustaqilligini yanada ta'minlaydi. Sudlarning o'z ishida mutlaq mustaqil bo'lishi, sudlov jarayonlarining shaffofligi va fuqarolarning sudga erkin murojaat qilish huquqi kafolatlangan. Bu esa mamlakatda qonun ustuvorligini mustahkamlash va fuqarolarga adolatli qarorlar chiqarilishini ta'minlashga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak O'zbekiston Respublikasi yangi Konstitutsiyasi mamlakat taraqqiyotining muhim omili hisoblanadi. Ushbu hujjat davlat boshqaruvini demokratlashtirish, inson huquqlari va erkinliklarini himoya qilish, iqtisodiy va ijtimoiy islohotlarni amalga oshirishda muhim poydevor vazifasini o'taydi. Konstitutsiya O'zbekistonning global maydondagi o'rnini mustahkamlash, xalqaro standartlarga moslashish va mamlakatni barqaror rivojlantirishda mustahkam huquqiy asos yaratadi. Yangi tahrirdagi Konstitutsiya mamlakatda yuksak huquqiy, ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotga erishish yo'lida eng muhim omil sifatida o'z o'rnini topgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. **O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (2023).** – O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi.
2. **Abduvakhidov, M. (2020).** “O'zbekiston Respublikasining huquqiy tizimi va Konstitutsiyaning roli”–Toshkent: O'zbekiston Yuridik Akademiyasi.
3. **Mirzayev, B. (2019).** “Demokratiya va huquqiy taraqqiyot: O'zbekiston tajribasi”.–Toshkent: O'zbekiston Ijtimoiy Fanlar Akademiyasi.
4. **Turaev, K. (2018).** “Konstitutsiya va inson huquqlari: O'zbekistonning xalqaro tajribasi”.–Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Inson Huquqlari bo'yicha Milliy Markazi.
5. **Diyorev, N. (2022).** “O'zbekiston Respublikasining yangi konstitutsiyasi va ijtimoiy islohotlar”.–Toshkent: O'zbekiston Yuridik Akademiyasi.
6. **Qodirov, X. (2023).** “O'zbekistonning huquqiy va demokratik taraqqiyotidagi yangi Konstitutsiyaning o'rnini”.–Toshkent: O'zbekiston Huquqshunoslik Akademiyasi.